

Sygn. akt VI U 1460/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie

Przewodniczący SSO Bożenna Zawada

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Jabłońska

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2016 roku w Radomiu

sprawy L. Ś.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustanie ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołań L. Ś.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 30 września 2015 roku Nr (...)

z dnia 30 września 2015 roku Nr (...)

z dnia 1 grudnia 2015 roku Nr (...)

odwołania oddala.

SSO Bożenna Zawada

Sygn. akt VI U 1460/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawca L. Ś. pismem z dnia 6 listopada 2015 roku (zarejestrowanym pod sygn. akt VI U 1460/15) odwołał się od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 30 września 2015 roku Nr (...) o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników od 01.10.2009 r.; pismem z dnia 6 listopada 2015 roku (zarejestrowanym pod sygn. akt VI U 1461/15) odwołał się od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 30 września 2015 roku Nr (...) o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników od 01.10.2005r. do 30.09.2009r.; pismem z dnia 26 stycznia 2016 roku (zarejestrowanym pod sygn. akt VI U 102/16) odwołał się od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 1 grudnia 2015 roku Nr (...) o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników od 01.04.2002r. do 30.09.2005r.

W uzasadnieniu odwołań podniósł, że o przyczynie ustania ubezpieczenia społecznego rolników dowiedział się dopiero w chwili, gdy złożył organowi rentowemu dokumenty o przyznanie mu świadczeń emerytalnych z ubezpieczenia społecznego rolników. Przez cały okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników tj. od 1983 roku opłacał składki i korzystał ze świadczeń z ubezpieczenia rolniczego i był przekonany, że okres ten będzie zaliczony do czasu stażu pracy wymaganego dla nabycia rolniczych uprawnień emerytalnych przewidzianych ustawą o ubezpieczeniu

społecznym rolników. Organ rentowy nie informował go o tym, że nie może podlegać równocześnie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia i ubezpieczeniu rolniczemu. Odwołujący zakwestionował także wydanie decyzji przez organ rentowy z mocą wsteczną (odwołanie – k. 3-5, 17-19, 34-36).

W odpowiedzi na powyższe odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie. W uzasadnieniu podniesiono, że L. Ś. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 1 października 1995 roku. Nie informował on KRUS o podleganiu ubezpieczeniu z ZUS z tytułu zatrudnienia, pomimo tego że był obowiązany informować o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu. Wobec powyższego KRUS ustalił, że powód nie spełnia ustawowych przesłanek do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresach: od 1 maja 1996 roku do 31 grudnia 1996 roku, od 1 stycznia 1997 roku do 31 grudnia 2001 roku, od 1 stycznia 2002 roku do 30 września 2005 roku, od 1 października 2005 roku do 30 września 2009 roku i od 1 października 2009 roku, gdyż podlegał innemu ubezpieczeniu (odpowiedź na odwołania – k. 9-11, 24-26, 39-40).

Postanowieniami z dnia 8 grudnia 2015 roku i 2 lutego 2016 roku Sąd Okręgowy w Radomiu połączył sprawy VI U 1461/15 i VI U 102/16 ze sprawą VI U 1460/15 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia i tak połączone sprawy prowadził pod sygn. akt VI U 1460/15 (postanowienia – k. 12, 27, 41).

Postanowieniem z dnia 13 maja 2016 roku Sąd Okręgowy w Radomiu zawiadomił o toczącym się postępowaniu żonę wnioskodawcy B. Ś., informując, że może wstąpić do postępowania i wziąć w nim udział w terminie 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia (postanowienie – zapis płyty CD – k. 47). B. Ś. nie przystąpiła do postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

L. Ś. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie z mocy ustawy jako rolnik od dnia 1 października 1995 roku z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego o pow. 9,05 ha do dnia 13 maja 2014 roku, kiedy gospodarstwo rolne zostało darowane córce (okoliczności bezsporne).

W okresie od 1 marca 1995 roku do 28 lutego 1996 roku L. Ś. zatrudniony był w wymiarze 1/2 etatu w Urzędzie Gminy w P. jako kierowca-mechanik w OSP R.. W okresie od 1 października 1995 roku do 30 kwietnia 1996 roku przebywał na urlopie bezpłatnym. W okresie od 1 maja 1996 roku do 31 marca 2002 roku zatrudniony był w wymiarze 1/4 etatu w Urzędzie Gminy w P. jako kierowca OSP R. (zaświadczenie z Urzędu Gminy w P., umowy o pracę z akt osobowych – k. 56).

Decyzją z dnia 28 lutego 1997 roku KRUS stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i emerytalno-rentowego dla L. Ś. od dnia 1 marca 1995 roku do 30 września 1995 roku w związku z podjęciem pracy i podleganiem innemu ubezpieczeniu (decyzja – k. 15 akt KRUS).

L. Ś. w okresie od 1 kwietnia 2002 roku do nadal (raporty do (...)) zatrudniony był w wymiarze 1/2 etatu w Urzędzie Gminy w P. jako kierowca OSP R.. Ponadto w okresie od 2 stycznia 2005 roku do 25 marca 2005 roku zatrudniony był na cały etat w (...) R. W. (zaświadczenie z Urzędu Gminy w P., umowy o pracę z akt osobowych – k. 56, pismo ZUS z dnia 23 listopada 2015 roku – k. 87 akt KRUS).

W dniu 2 września 2015 roku do organu rentowego wpłynęło pismo z dnia 31 sierpnia 2015 roku Wójta Urzędu Gminy w P. informujące, że L. Ś. od 1 maja 1996 roku zatrudniony jest na umowę o pracę na 1/2 etatu jako konserwator sprzętu OSP R. (zaświadczenie – k. 69 akt KRUS).

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w dniu 30 września 2015 roku wydał decyzje: Nr (...) o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego dla L. Ś. od 1 maja 1996 roku do 31 grudnia 1996 roku; Nr (...) o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego dla L. Ś. od 1 stycznia 1997 roku do 31 grudnia 2001 roku; Nr (...) o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego dla L.

Ś. od 1 stycznia 2002 roku do 30 września 2005 roku; Nr (...) o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego dla L. Ś. od 1 października 2005 do 30 września 2009 roku; Nr (...) o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego dla L. Ś. od 1 października 2009 roku oraz ustanie obowiązku opłacania składek, wobec podlegania w tych okresach innemu ubezpieczeniu społecznemu w związku z zatrudnieniem (decyzje – k. 75-79 akt KRUS).

W oparciu o nowe dokumenty tj. zaświadczenie Urzędu Gminy w P. z dnia 4 listopada 2013 roku i pismo ZUS z 20 listopada 2015 roku KRUS na zasadzie art. 477⁽⁹⁾ § 2 kpc w dniu 27 listopada 2015 roku wydał decyzje: Nr (...) uchylającą decyzję z dnia 30 września 2015 roku Nr (...), decyzję Nr (...) uchylającą decyzję Nr (...).402.872.2015 oraz decyzję Nr (...) uchylającą decyzję Nr(...) (decyzje – k. 94, 96, 98, zaświadczenie Urzędu Gminy w P. – k. 83, pismo ZUS – k. 87) .

W związku z powyższym postanowieniem z dnia 18 października 2016 roku Sąd Okręgowy w Radomiu umorzył postępowanie w zakresie decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 30 września 2015 roku Nr (...) Nr (...), Nr (...) (postanowienie – k. 58).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W myśl art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2016 roku poz. 277) ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy: 1) rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, 2) domownik rolnika, o którym mowa w pkt 1 - jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie natomiast z art. 16 ust. 3 w/w ustawy przepisów ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1, 2 i 4 nie stosuje się do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołania od decyzji Prezesa KRUS z dnia 30 września 2015 roku Nr (...) i Nr (...) oraz z dnia 1 grudnia 2015 roku (...) wyłączających wnioskodawcę z ubezpieczenia społecznego rolników od 01.04.2002r. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Jak wynika z powołanego wyżej art. 7 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników, rolnik podlega z mocy ustawy ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu pod warunkiem, że nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego bezsprzecznie wynika, iż L. Ś. w okresie od 1 kwietnia 2002 roku do nadal (raporty do (...)) zatrudniony był w wymiarze 1/2 etatu w Urzędzie Gminy w P. jako kierowca OSP R., a w okresie od 2 stycznia 2005 roku do 25 marca 2005 roku zatrudniony był na cały etat w (...) R. W.. W tym czasie podlegał ubezpieczeniu społecznemu i zdrowotnemu ZUS. Zgodnie zaś z art. 37 ust. 1 rolnik jest obowiązany, nie czekając na wezwanie, w ciągu 14 dni zgłaszać Kasie osoby podlegające ubezpieczeniu w jego gospodarstwie oraz informować Kasę o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianach tych okoliczności. Skarżący nie kwestionuje okresów zatrudnienia w OSP R., w trakcie składania ustnych wyjaśnień podał, że nadal pracuje w Urzędzie Gminy na 1/2 etatu (wyjaśnienia wnioskodawcy – zapis płyty CD – k. 53). Nie sposób zgodzić się jednak z twierdzeniem skarżącego, że o przyczynie ustania ubezpieczenia społecznego rolników, dowiedział się dopiero w chwili, gdy złożył organowi rentowemu dokumenty o przyznaniu mu świadczeń emerytalnych z ubezpieczenia społecznego rolników. Twierdzeniom tym przeczy fakt, iż w aktach osobowych L. Ś. znajduje się zaświadczenie z dnia 7 lutego 1997 roku Urzędu Gminy w P., wydane L. Ś., o zatrudnieniu w Urzędzie Gminy w P. jako kierowca w OSP od dnia 1 marca 1995 roku do 30 września 1995 roku na 1/2 etatu, o przebywaniu od 1 października 1995 roku do 30 kwietnia 1996 roku na urlopie bezpłatnym i o zatrudnieniu od 1 maja 1996 roku do nadal na 1/4 etatu celem

przedłożenia w KRUS (zaświadczenie – k. 13 akt KRUS). Ponadto w dniu 28 lutego 1997 roku KRUS wydał decyzję, w której stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i emerytalno-rentowego dla L. Ś. od dnia 1 marca 1995 roku do 30 września 1995 roku w związku z podjęciem pracy i podleganiem innemu ubezpieczeniu. Decyzja ta była znana skarżącemu.

Sąd Okręgowy uznał, że możliwe było wydanie przez organ rentowy decyzji stwierdzającej ustanie ubezpieczenia z datą wsteczną. Z konstrukcji art. 7 i art. 16 ustawy wynika, że podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników następuje z mocy prawa i tylko w przypadku spełnienia określonych w tych przepisach przesłanek, natomiast organ rentowy jedynie potwierdza decyzją podleganie temu ubezpieczeniu. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego decyzja organu rentowego o objęciu rolniczym tytułem ubezpieczenia ma charakter deklaratoryjny, czyli potwierdzający ubezpieczenie powstające z mocy prawa po spełnieniu określonych warunków i dlatego organ ten ma prawo wydać decyzję korygującą z mocą wsteczną (ex tunc) uprzednio ustalony bezpodstawnie tytuł ubezpieczenia. Te nowe decyzje wydane zostały nie dlatego, że nastąpiła zmiana w stanie faktycznym lub prawnym, ale dlatego, że ujawnione zostały istotne okoliczności istniejące przed wydaniem wcześniejszych decyzji, które od początku stanowiły przeszkodę do objęcia wnioskodawcy rolniczym tytułem ubezpieczenia społecznego (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia: 9 czerwca 2008 r., II UK 312/07, OSNP 2009/21-22/294, 11 marca 2008 r., I UK 256/07, OSNP 2009/11-12/159; 19 września 2007 r., III UK 39/07, OSNP 2008/21-22/330; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 24 stycznia 2013 r., III AUa 1041/12, LEX nr 1281011). To skarżący zataił fakt zatrudnienia i podlegania ubezpieczeniu społecznemu osób prowadzących pozarolniczą działalność, dlatego organ rentowy po uzyskaniu nowych dokumentów wydał decyzje uchylające wywołujące skutek z mocą wsteczną.

Podkreślić należy, że powoływane przez wnioskodawcę orzeczenie Sądu Najwyższego, sygn. akt III UK 28/05 odnosi się do odmiennego stanu faktycznego tj. decyzji wydanej wskutek błędu organu rentowego co do prawa wyboru pomiędzy tym ubezpieczeniem a ubezpieczeniem społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą i nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.

Biorąc powyższe pod uwagę, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 kpc, Sąd oddalił odwołania wnioskodawcy i orzekł jak w wyroku.

SSO Bożenna Zawada